

МІН'ЮСТ: TRANSITION BOOK

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ

ЗМІСТ

Список абревіатур	2
Вступне слово	2
Міністерство юстиції: місія та повноваження	3
Структура Міністерства	4
Правова допомога та освіта	6
Права людини. Представництво та координація виконання рішень ЄСПЛ	8
Державна правова політика	10
Електронні довірчі послуги	12
Державна реєстрація актів цивільного стану	14
Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації обтяжень рухомого майна, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців	16
Нотаріат	18
Судочинство та судоустрій. Експертне забезпечення правосуддя	20
Організація примусового виконання рішень	22
Процедури банкрутства	26
Виконання кримінальних покарань та пробація	28
Архівна справа, діловодство та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації	32
Інституційна реформа Мін'юсту	34
Міжнародне співробітництво. Співпраця з ЄС	38
Співпраця з проектами міжнародної технічної допомоги	40
Додаток 1: Законопроекти блоку #ЄвропейськаЮстиція	43

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АПВУ	Асоціація приватних виконавців України
АСВП	Автоматизована система виконавчого провадження
БПД	безоплатна правова допомога
ВРУ	Верховна Рада України
ГТЮЮ	головні територіальні управління юстиції
ДВС	Державна виконавча служба
ДКВС	Державна кримінально-виконавча служба
ДП	державне підприємство
ДП «НАІС»	державне підприємство «Національні інформаційні системи»
ДП «ЦОІ»	державне підприємство «Центр оцінки та інформації»
ДУ	державна установа
ЄДР	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
ЄСПЛ	Європейський суд з прав людини
ЗУ	Закон України
Мін'юст, МЮ	Міністерство юстиції України
МТД	міжнародна технічна допомога
СКМУ	Секретаріат Кабінету Міністрів України
УВП	установа виконання покарань
ЦВР	офіс «Центр виконання рішень»
ЦОЗ	Центр охорони здоров'я

ВСТУПНЕ СЛОВО

У цьому документі стисло викладені напрями роботи Міністерства юстиції України за останні роки.

Активна реформа сектору юстиції розпочалась після Революції Гідності і включає широке коло заходів - від створення нової судової вертикалі, запровадження професії приватних виконавців, гуманізації пенітенціарної системи до розбудови електронних сервісів і доступних та інтероперабельних державних реєстрів.

«Мін'юст: transition book» є започаткуванням в Україні широко розповсюдженої у державах Західної Європи та Північної Америки практики цивілізованої передачі влади та інформації про стан справ у відповідних галузях. Аналогом цього документу у країнах розвинутої демократії є так звані «перехідні книги» (transition book), що готуються для нового політичного керівництва державного органу.

Матеріали та відомості, наведені у цьому документі, не є комплексним аналітичним дослідженням. «Мін'юст: transition book» - це вступ до повноважень та сфер відповідальності Мін'юсту, базова інформація про основні напрями і пріоритети. Цей документ покликаний слугувати базисом для розуміння та подальшого вивчення процесів, за які відповідає Мін'юст.

Наступні сторінки документу присвячені короткій інформації про стан справ у сферах державної політики, за які відповідає Мін'юст, а також питанню інституційної розбудови Міністерства і співпраці з ЄС. Тезово викладені основні досягнення, проблеми, пропозиції подальших дій.

“Мін'юст: transition book” підготовлено на основі інформації, наданої структурними підрозділами Міністерства юстиції України, за загальною редакцією Директорату стратегічного планування та європейської інтеграції.

Особливу подяку висловлюємо нашим партнерам з громадського сектору та проєктів міжнародної технічної допомоги, які допомогли у написанні цього документу. Позицію партнерів Мін'юсту, їхні пропозиції щодо подальших напрямків роботи викладено у відповідних розділах, присвячених окремими сферами політики.

ВІЗІЯ МІН'ЮСТУ

Ефективна, дієва та скоординована система юстиції, яка є вільною від корупції, підзвітною усім громадянам та повністю відповідає стандартам ЄС і передовій практиці, забезпечує верховенство права і поліпшує бізнес-клімат в Україні.

МІСІЯ МІН'ЮСТУ

Мін'юст – ефективний координатор сектору юстиції на захисті прав людини і держави.

Наша місія полягає в розробці, здійсненні та координації політики, яка гарантує демократичний розвиток України з дотриманням верховенства права, забезпеченні дотримання прав людини та основних свобод, рівного доступу до правосуддя та ефективної боротьби з корупцією. Мін'юст розробляє і реалізує політику в цілях забезпечення прозорого, швидкого та ефективного надання послуг кожній особі, забезпечуючи легкість ведення бізнесу, підвищуючи ступінь суспільної довіри і впевненості.

ЦІННОСТІ МІН'ЮСТУ

- верховенство права
- забезпечення дотримання прав і свобод людини та громадянина
- законність
- відкритість і прозорість
- відповідальність та підзвітність
- професійність і постійне удосконалення

СФЕРИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ, ЗА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ МІН'ЮСТ:

- правова допомога та освіта
- права людини
- представництво інтересів держави у Європейському суді з прав людини та координація виконання рішень Європейського суду з прав людини
- державна правова політика
- електронні довірчі послуги
- державна реєстрація
- нотаріат
- експертне забезпечення правосуддя
- організація примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб)
- банкрутство
- виконання кримінальних покарань та пробація
- архівна справа і діловодство та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації

ОСОБЛИВІ ЗАВДАННЯ МІН'ЮСТУ:

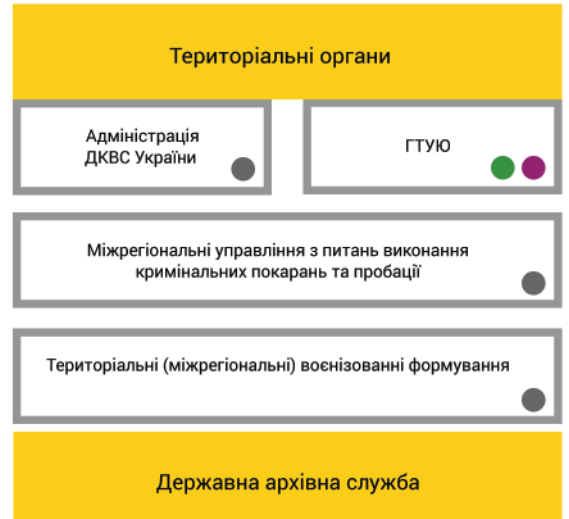
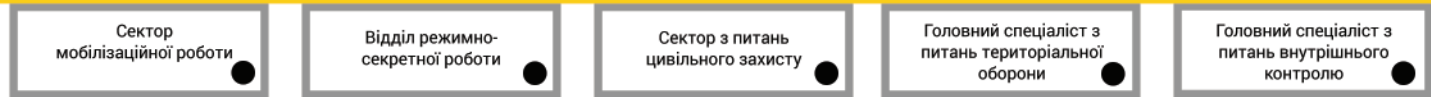

- проводить обов'язкову правову експертизу проектів актів Кабінету Міністрів до того, як ці акти розглядатиме Уряд
- здійснює державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади
- представляє позиції держави у судах України та в закордонних юрисдикційних органах
- перевірка за Законом «Про очищення влади» (люстрація)

МІНІСТР

МІНІСТР

ПРАВОВА ДОПОМОГА ТА ОСВІТА

Проект Міністерства юстиції України

- *Директорат з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності*
- *Координаційний центр з надання правової допомоги*

На виконання своєї місії Мін'юст докладає багато зусиль для надання громадянам якісної інформації про їхні права та обов'язки, забезпечення населення послугами юридичної освіти та безоплатною правовою допомогою.

Українська **система безоплатної правової допомоги (БПД)** одна із найбільш розгалужених в Європі і складається із 23 регіональних центрів, 84 місцевих центрів, 428 бюро правової допомоги у різних населених пунктах України, 5 правових клубів «PRAVOKATOR», 6760 адвокатів залучених до надання безоплатної правової допомоги і близько 1500 штатних юристів системи.

Доступ до безоплатної вторинної правової допомоги забезпечено **для найбільш соціально вразливих громадян:** малозабезпечених громадян, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів війни, насамперед учасників АТО, дітей, осіб, які постраждали від домашнього та гендерно зумовленого насильства.

У межах правопросвітницького **проєкту «Я МАЮ ПРАВО!»** охоплено **понад 15 млн. громадян** (а це близько 35 % від усього населення України).

Цього і попереднього року Мін'юстом проведено декілька **досліджень юридичної освіти**, які показали ґрунтовні проблеми. На основі досліджень йде робота над реформою юридичної освіти.

ЗА ПЕРІОД 2015 - 2018 РОКІВ

1,3 млн. громадян отримали безоплатну первинну правову допомогу

522,6 тис. осіб отримали безоплатну вторинну правову допомогу

ЗА ПЕРІОД 2016 – II КВАРТАЛ 2019 РОКІВ

36 000 виїздів мобільних консультаційних пунктів

237 000 осіб, які звернулися за отриманням адресної правової допомоги

понад **3 000** дистанційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги

ДОСЯГНЕННЯ

- з часу прийняття профільного Закону у 2011 році створено **понад 550 точок доступу** до безоплатної правової допомоги
- створено довідково-інформаційну платформу правових консультацій «WikiLegalAid», що містить **понад 1400 консультацій** з правових питань, також посилення на нормативні акти, судові рішення, зразки процесуальних документів
- запущено мережу **дистанційних пунктів доступу** до безоплатної правової допомоги і **виїздів мобільних консультаційних пунктів** для надання адресної допомоги
- Проєкт «Я МАЮ ПРАВО!» увійшов до **30-ти кращих проєктів у світі у сфері доступу до правосуддя** за результатами міжнародного конкурсу «World Justice Challenge 2019: Access to Justice Solutions!»

ПРОБЛЕМИ

- **54.9% громадян** ніколи не намагалися захищати свої права у випадку їх порушення, оскільки не знали правових механізмів захисту своїх прав (дані дослідження «Що українці думають про права людини»)
- **відсутній механізм** повернення коштів, витрачених на безоплатну правову допомогу у судовому процесі
- для підтвердження права на правову допомогу громадяни зобов'язані надавати навіть **ту інформацію, яка є в наявності державних органів**
- У 2018 році **33,35%** осіб не подолали порогові бали на вступ до правничої магістратури, що свідчить про низький рівень підготовки закладами вищої юридичної освіти

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- для забезпечення правових потреб громадян на рівні громад:
  - продовжити правопросвітницький проєкт «Я МАЮ ПРАВО!»
  - забезпечити розвиток мережі партнерів та незалежних провайдерів, що надають безоплатну первинну правову допомогу
- передбачити у законодавстві механізм відшкодування витрат Державного бюджету на безоплатну правову допомогу
- забезпечити обмін даними між інформаційною системою правової допомоги (КІАС) та інформаційними системами інших органів влади
- комплексна реформа юридичної освіти

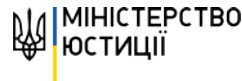
ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

Проєкт «Доступна та якісна правова допомога в Україні»

Для подальшого розвитку системи безоплатної правової допомоги необхідно:

- розвивати механізми взаємодії між системою надання БПД та пенітенціарною системою, Адміністрацією Державної кримінально-виконавчої служби України, уповноваженими органами з питань пробації
- підтримувати автоматизацію ключових процесів, що спрощують надання БПД
- у довгостроковій перспективі та у зв'язку із впровадженням реформи децентралізації – підтримка розбудови мережі провайдерів безоплатної первинної правової допомоги на рівні територіальних громад

Працівниками системи БПД разом із представниками Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини проводяться спільні моніторингові візити до місць несвободи (I півріччя 2019 року - 31 моніторинговий візит).

Автоматизація процесів відбувається через вдосконалення КІАС. Для подальшого розвитку системи необхідно забезпечити обмін даними між КІАС та інформаційними системами інших органів влади.

За 2018 рік проведено більше 1 400 заходів для представників органів місцевого самоврядування щодо підтримки ініціатив забезпечення громадян правовими послугами.

- *Директорат з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності*
- *Секретаріат Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини*

У 2015 році вперше ухвалено комплексний нормативно-правовий акт – **Національну стратегію у сфері прав людини та план дій з її реалізації**, – метою якого є впровадження підходу, орієнтованого на врахування прав людини при здійсненні державної політики в Україні. Таким чином, Україна є однією із небагатьох країн (39 країн зі 193 членів ООН), які виконали рекомендації Віденської декларації та програми дій, затвердженої 1993 року, щодо прийняття національного плану дій зі сприяння та захисту прав людини.

Міністерство юстиції проводить моніторинг виконання Національної стратегії. За даними моніторингу стану виконання плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини станом на початок 2019 року Стратегію виконано на **46,25 %**.

Важливим завданням Мін'юсту є представництво інтересів держави у **Європейському суді з прав людини (ЄСПЛ)** та координація виконання рішень цього Суду в Україні. Так, за офіційною інформацією Європейського суду станом на 01 липня 2019 року у його провадженні перебуває **8 442 заяви проти України**.

Знаковими рішеннями ЄСПЛ проти України є «**Юрій Миколайович Іванов проти України**» і «**Бурмич та інші проти України**», в яких Суд констатував системний характер проблеми невиконання рішень національних судів, відповідальність за які несе держава.

13,8% займають скарги проти України від загальної кількості скарг (3 місце серед всіх країн)

Основні проблеми, які призводять до констатації Європейським судом порушень Україною прав людини:

- надмірна тривалість проваджень;
- жорстоке поводження і неналежні умови тримання осіб, які перебувають під контролем держави;
- неефективність розслідування;
- втручання у право власності;
- недоліки законодавства та судової практики, що унеможливають відшкодування шкоди за незаконне взяття під варту;
- незабезпечення права на справедливий судовий розгляд;

ДОСЯГНЕННЯ

- затверджено **Методологію та методику проведення моніторингу** реалізації Національної стратегії сфері прав людини, для оцінки впровадження Національної стратегії. Методологія розроблена з урахуванням рекомендацій Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні
- за результатами наданої Урядом України інформації у 2018 році резолюціями Комітету міністрів Ради Європи було **припинено нагляд за виконанням 301 рішень Європейського суду**. Варто зазначити, що такий показник закритих справ свідчить про значний прогрес в контексті взаємодії з КМ РЄ, адже з часу набуття чинності для України Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, тобто з 11 вересня 1997 року, до кінця 2017 року (20 років) КМ РЄ було припинено нагляд за виконанням лише 209 рішень Європейського суду у справах проти України.

ПРАВА ЛЮДИНИ. ПРЕДСТАВНИЦТВО ТА КООРДИНАЦІЯ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄСПЛ

ПРОБЛЕМИ

- **права і свободи людини не є визначальним чинником** під час формування державної політики
- **відсутність єдиного загальнодержавного підходу** до виконання рішень Європейського суду з прав людини. Низький рівень залученості інших державних органів (крім Мін'юсту) до виконання рішень Європейського суду
- встановлення Європейським судом **системного порушення прав людини** в Україні (тривале невиконання рішень національних судів, порушення прав людини із дискримінаційних мотивів, незадовільні умови тримання засуджених та ув'язнених в установах виконання покарань)

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- коригування плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини з урахуванням результатів його виконання та виявлених проблем
- створення на високому державному рівні (наприклад, на рівні Офісу Президента України, Кабінету Міністрів України) координаційного органу з питань виконання рішень Європейського суду
- затвердження проекту «Національної стратегії щодо реалізації заходів загального характеру на виконання пілотного рішення у справі «Юрій Миколайович Іванов проти України» та рішення Великої палати у справі «Бурмич та інші проти України»
- повне впровадження правоохоронної та пенітенціарної реформ

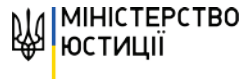
ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

Проект «Підтримка виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини»

Виконання рішень ЄСПЛ в Україні доцільно посилити через:

- імплементацію Національної стратегії, що буде прийнята для подолання проблеми невиконання рішень національних судів
- вирішення проблеми надмірної тривалості судового провадження
- покращення ситуації щодо доступу до правосуддя
- побудову ефективної системи взаємодії між Верховним Судом та ЄСПЛ, а також належного процесу перегляду проваджень після прийняття рішень стосовно них ЄСПЛ

Проект Національної стратегії розроблено Мін'юстом, після його затвердження відкриється можливість комплексно підійти до вирішення проблеми невиконання рішень національних судів

Проблеми надмірної тривалості судового провадження, доступу до правосуддя та побудови ефективної системи взаємодії між Верховним Судом та ЄСПЛ потребують спільних дій державних органів виконавчої влади та судової системи України.

ДЕРЖАВНА ПРОВОА ПОЛІТИКА

- Підрозділи Мін'юсту, відповідальні за правову експертизу, державну реєстрацію проєктів актів, систематизацію законодавства

Правова політика полягає у створенні ефективних механізмів взаємодії людина-держава та забезпеченні якості законодавства України.

Щодо забезпечення якості законодавства Мін'юст наділений такими повноваженнями:

1. проведення обов'язкової правової експертизи проєктів актів, які виносяться на розгляд Кабінету Міністрів України;
2. державна реєстрація нормативно-правових актів;
3. робота із систематизації законодавства.

Мін'юст є відповідальним за наповнення **Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів**. Усього з 01 січня 1997 року до Реєстру включено **97 763** нормативно-правових актів. Міністерством юстиції та його територіальними органами попереджено прийняття **2041 незаконної правової норми**.

З метою належного забезпечення, реалізації, захисту прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, які звернулися до органу влади, Мін'юстом розроблено **Закон України «Про адміністративну процедуру»**, що був зареєстрований у парламенті. Разом з тим, у зв'язку з достроковими виборами народних депутатів України, законопроект буде повернений суб'єкту законодавчої ініціативи (згідно частини першої статті 105 Регламенту Верховної Ради України).

У 2018-ому українська система державного управління пройшла масштабну **оцінку місією SIGMA** (спільна ініціатива ЄС та Організації економічного співробітництва та розвитку у сфері публічного управління). Експерти місії відмітили прогрес реформи державного менеджменту, однак наголосили на низці поточних проблем, серед яких якість підготовки та процедура погодження і прийняття проєктів нормативно-правових актів.

ОЦІНКА МІСІЇ SIGMA

3/5
★★★★☆

Критерій «відкритість та прозорість процесу прийняття рішень урядом та відповідність рішень уряду актам законодавства» – оцінка 3 з 5

3/5
★★★★☆

Критерій «передбачуваність і узгодженість законодавства» – оцінка 3 з 5

3/5
★★★★☆

Критерій «доступність законодавства» – оцінка 3 з 5

Згідно відомчих даних Мін'юсту за результатом проведення правової експертизи, **73% від всієї кількості актів, які подаються на розгляд Уряду різними розробниками, містять юридичні недоліки**.

27% актів без юридичних недоліків

73% актів, які містять помилки

Наразі у Мін'юсті ведеться робота над **реформою системи підготовки та перевірки проєктів актів**, які подаються Уряду. Пропонується, що проєкти актів мають готуватися відповідними фахівцями з належною якістю підготовки. Механізми перевірки якості проєктів актів будуть замінені на більш ефективні.

ДОСЯГНЕННЯ

- на виконання Стратегії реформування державного управління розроблено та подано на розгляд парламенту законопроект «Про адміністративну процедуру»
- розпочато внутрішній моніторинг проведення правової експертизи – Міністерство отримало відомчі дані та проблеми, які виявляються в ході проведення експертизи

ПРОБЛЕМИ

- правова система України містить низку недоліків, пов'язаних з розробленням нормативно-правових актів, їх прийняттям, набранням ними чинності
- порушення прав та інтересів осіб, під час розгляду їхніх питань державними органами

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- реформувати систему розробки та забезпечення якості проектів нормативно-правових актів
- повторно внести і прийняти Закон «Про адміністративну процедуру»
- прийняти Закон «Про нормативно-правові акти»

ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

SIGMA (витяги зі Звіту про базові вимірювання, червень 2018 року)

- Як Мін'юст, так і СКМУ виконують завдання з перевірки якості проектів актів уряду з юридичної точки зору, що передбачено регламентом КМУ. Їхні ролі в цій сфері частково дублюються, оскільки вони здійснюють аналіз таких аспектів, як конституційність пропозиції та її відповідність чинному законодавству
- Мін'юст і СКМУ мають посилити контроль за процесом розробки проектів нормативно-правових актів для підвищення їх якості та зменшення потреби в подальшому частому внесенні змін
- Централізована організація навчання з питань розробки законопроектів відсутня, і працівники Мін'юсту та СКМУ, які відповідають за правову експертизу, не залучені до розробки та проведення такого навчання
- Верховна Рада має підтримати проєкт Закону України «Про адміністративну процедуру»

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ

- На виконання перших двох рекомендацій розроблено концепцію реформування, що має бути схвалена політичним керівництвом. Зокрема реалізація концепції дозволить:
  - вдосконалити механізми контролю якості проектів актів
  - забезпечити належний рівень підготовки фахівців, відповідальних за розробку проектів актів
- Проєкт Закону України «Про адміністративну процедуру» розроблено Мін'юстом. Після набрання повноважень новим парламентом його потрібно повторно внести та прийняти в цілому

ЕЛЕКТРОННІ ДОВІРЧІ ПОСЛУГИ

- Департамент приватного права
- Департамент державної реєстрації та нотаріату
- ДП "НАІС"

Головною метою є розвиток транскордонного співробітництва та **інтеграція України у світовий електронний інформаційний простір**. Досягти цієї мети можливо через взаємне визнання електронних довірчих послуг (кваліфікований електронний підпис, печатка, реєстрована електронна доставка тощо): в ЄС будуть визнаватися електронні довірчі послуги, які надаються українськими постачальниками, а в Україні - постачальниками з ЄС.

Угодою про асоціацію встановлено обов'язок України та ЄС сприяти поступовому наближенню до права і нормативно-правової бази ЄС у сфері електронних довірчих послуг.

На сьогодні створено систему електронних довірчих послуг шляхом прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на наближення законодавства до Європейського Союзу.

ДОСЯГНЕННЯ

- прийнято Закон "Про електронні довірчі послуги" та підзаконні нормативно-правові акти на його виконання
- сформовано 12 кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг
- забезпечено впровадження та підтримку в актуальному стані Довірчого списку
- запущено онлайн сервіс оновлення кваліфікованих сертифікатів
- здійснено запуск MobileID в промислову експлуатацію.

ПРОБЛЕМИ

- відсутність уніфікації стандартів, що застосовуються кваліфікованими надавачами електронних довірчих послуг під час надання кваліфікованих електронних довірчих послуг
- відсутність взаємного визнання українських та іноземних сертифікатів відкритих ключів, електронних підписів

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- створення порталу розробника для тестування стандартів, що дозволить виявити їх здатність взаємодіяти між собою
- укладення відповідного міжнародного договору України про взаємне визнання сертифікатів відкритих ключів та електронних підписів

ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

Ініціатива ЄС «Східне партнерство»

Спільним документом Європейської Комісії та Верховного представника ЄС з питань закордонних справ та безпекової політики визначено наступний пріоритет: гармонізація цифрових ринків — усунення існуючих перешкод та бар'єрів на шляху до забезпечення всеєвропейських послуг з електронного урядування та е-бізнесу.

Зобов'язання України імплементувати Регламент eIDAS (Правила ЄС щодо послуг електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг) виконано прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги».

До 2020 року планується запровадити пілотні транскордонні системи електронного підпису.

8 лютого 2019 року Урядом України вже було прийнято Порядок взаємного визнання українських та іноземних сертифікатів відкритих ключів, електронних підписів, який визначає механізм взаємного визнання у процесі взаємодії між суб'єктами різних держав.

Проект «Підтримка реформ юстиції і правосуддя в Україні (ПРАВО – JUSTICE)»

Наголошуємо на важливості подальшого покращення якості електронної ідентифікації (електронний цифровий підпис) та довірчих послуг.

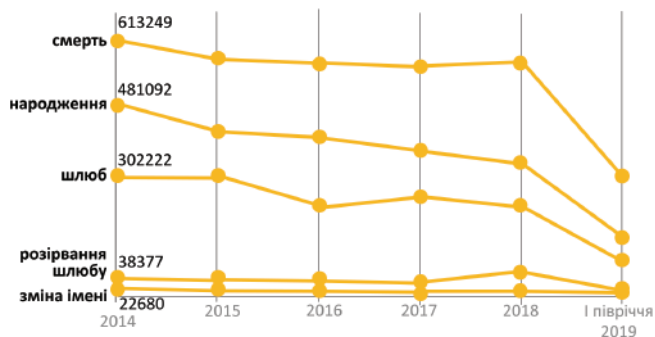
Міністерство юстиції продовжує розробку підзаконних нормативно-правових актів, що має бути завершено до 7 листопада 2019 року.

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ АКТІВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ

- Департамент приватного права
- Департамент державної реєстрації та нотаріату
- ДП «НАІС»

Органами державної реєстрації актів цивільного стану здійснюється реєстрація:

- народження
- шлюбу
- розірвання шлюбу
- смерті

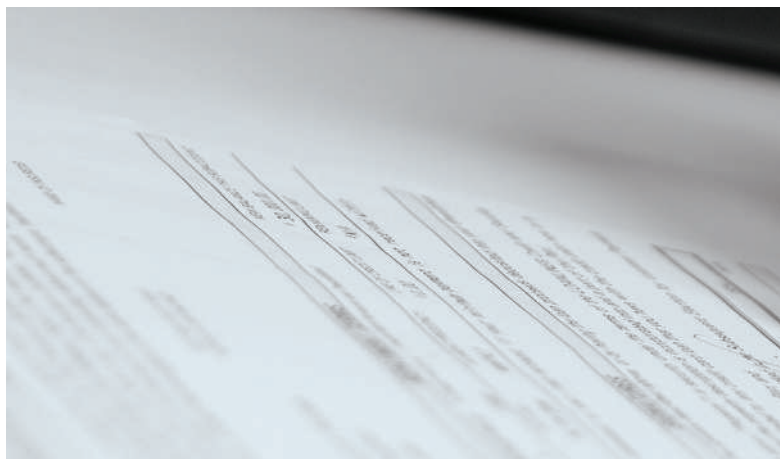
ДОСЯГНЕННЯ

- Розпочато підготовку до реалізації експериментального проекту щодо отримання під час державної реєстрації народження дитини комплексної послуги «**е-малятко**», до якої увійшло 10 послуг, пов'язаних з народженням дитини.
- Запроваджено **електронну взаємодію між Міністерством соціальної політики України та Міністерством юстиції України** щодо підтвердження факту народження дитини у випадках, подання заяви про призначення державної допомоги при народженні дитини в електронній формі
- Реалізовано пілотний проект «**Шлюб за добу**»

69415 шлюбів за добу

- Впроваджено нову організаційну форму прийому громадян у відділах державної реєстрації актів цивільного стану за принципом «відкритого простору» – «**Open space**»
- **Децентралізація** повноважень у сфері державної реєстрації актів цивільного стану
- Запроваджено **вебпортал «Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану»** на якому можна записатись на прийом до відділу ДРАЦС у зручний час, поставити питання в онлайн режимі, подати заяви на реєстрацію актів цивільного стану

319 091 осіб скористались послугами онлайн

ПРОБЛЕМИ

- відсутність законодавчих умов для **передачі органам місцевого самоврядування повноважень у сфері державної реєстрації актів цивільного стану**
- не оптимізована процедура надання адміністративних послуг, пов'язаних з народженням, надмірне адміністративне навантаження на батьків

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- ухвалити підготовлені концептуальні зміни до законодавства щодо **передачі органам місцевого самоврядування повноважень у сфері державної реєстрації актів цивільного стану** (проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації та наближення до громадян адміністративних послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану (проект Закону № 6150)
- ухвалити законодавчі зміни щодо створення сприятливих умов для отримання послуг, пов'язаних з народженням дитини (проект Закону № 10134)

ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

Проект «Підтримка всебічної реформи державного управління в Україні» (EU4PAR)

Зменшення адміністративного навантаження, спрощення процедур та створення зручних послуг для громадян і бізнесу. Проект «е-малятко» – це можливість створити якісну послугу, яка буде орієнтована на користувача, надаватиметься за принципом «єдиного вікна» та на основі інтероперабельності даних.

Міністерством юстиції розроблено проект Закону щодо створення сприятливих умов для отримання послуг, пов'язаних з народженням дитини. Прийняття Верховною Радою IX скликання наведених законодавчих змін, надасть змогу повноцінно запустити проект «е-малятко».

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО ТА ЇХ ОБТЯЖЕНЬ

- Департамент приватного права
- Департамент державної реєстрації та нотаріату
- ДП «НАІС»

- Комісія з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Міністерства юстиції України **здійснює розгляд скарг на рішення державного реєстратора, рішення, дії або бездіяльність територіальних органів Міністерства юстиції України**
- Запроваджено можливість подати скаргу до Комісії через Портал державних послуг IGov

13457 кількість скарг у сфері державної реєстрації, що надійшли на розгляд Комісії з 2016 року

- Спрощено процедуру отримання заявниками адміністративних послуг у сфері **державної реєстрації речових прав на нерухоме майно**
- Запроваджено інформування про реєстраційні дії у Державному реєстрі прав та подання власником об'єкта нерухомого майна **заяв про заборону вчинення реєстраційних дій в електронній формі**

ДОСЯГНЕННЯ

- забезпечено **децентралізацію та своєчасну передачу на місцевий рівень повноважень у сфері державної реєстрації** речових прав на нерухоме майно та децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань
- впроваджено заходи щодо **протидії рейдерству** у сферах державної реєстрації шляхом розширення контрольних функцій Міністерства юстиції України
- здійснено **уніфікацію процедур державної реєстрації** юридичних осіб, громадських формувань та фізичних осіб – підприємців
- надано безкоштовний доступ державним органам до роботи з ЄДР
- забезпечено постійне **оновлення інформації про бенефіціарного власника** при проведенні кожної реєстраційної дії, крім державної реєстрації припинення юридичної особи
- запроваджено надання **електронних адміністративних послуг** у сфері реєстрації юридичних осіб, ФОП та громадських формувань за допомогою порталу електронних сервісів;
- запроваджено прийняття та видачу документів під час **державної реєстрації громадських формувань через фронт-офіси**
- запроваджено **принцип екстериторіальності** в сферах державної реєстрації в межах Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО ТА ЇХ ОБТЯЖЕНЬ

ПРОБЛЕМИ

- відсутність **єдиної ідентифікації об'єкту**, який є предметом цивільних прав та обов'язків, що породжує випадки незаконного заволодіння майном
- **неправомірне заволодіння землями та майном**, які використовуються сільськогосподарськими підприємствами
- **відсутність структурованих даних в ЄДР** стосовно бенефіціарних власників юридичних осіб з метою їх подальшої інтеграції до Глобального реєстру бенефіціарних власників

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- створення **Реєстру об'єктів нерухомого майна** та визначення порядку його ведення
- створення **Єдиного адресного реєстру України**
- запровадження на законодавчому рівні **дієвих запобіжників**, які б унеможливили **неправомірне заволодіння землями**
- здійснення **моніторингу реєстраційних дій** на постійній основі
- впровадження **механізму перевірки достовірності інформації щодо бенефіціарних власників**
- впровадження **оновленого програмного забезпечення ЄДР**

ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

Проект «Підтримка реформ юстиції і правосуддя в Україні (ПРАВО – JUSTICE)»

Пріоритетним напрямком має бути доступність та якість публічної й приватної інформації, яка має забезпечити сумісність, цифровізацію та об'єднання основних реєстрів держави.

Проект «Програма реформування сектору юстиції "Нове правосуддя"»

Необхідно забезпечити **онлайн державну реєстрацію благодійних організацій**, громадських об'єднань без статусу юридичної особи, змін до відомостей про громадські об'єднання за поданими заявами.

Планом організації виконання Указу Президента України від 22 липня 2019 року № 542/2019 «Про заходи щодо протидії рейдерству» передбачено можливість створення на порталі електронних сервісів документів в електронній формі для державної реєстрації громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи.

НОТАРІАТ

- Департамент приватного права
- Департамент державної реєстрації та нотаріату
- ДП «НАІС»

Метою проведення реформи нотаріату є надання якісних, швидких та доступних нотаріальних послуг, підвищити рівень задоволення від користування послугами нотаріусів, зменшення фінансового навантаження на споживачів, збільшення кількості добровільного нотаріального посвідчення правочинів.

Проголошена мета має бути досягнута шляхом вдосконалення правового механізму регулювання нотаріальної діяльності, нормативно-правових змін, створення електронної системи нотаріату, розроблення оптимальної системи ставок оплати нотаріальних дій та послуг нотаріусів, оптимізації забезпечення нотаріальними послугами населення з тим, щоб кожен громадянин мав до них доступ в усіх куточках України.

Прийнято перший «антирейдерський» Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності» що запровадив додаткові механізми захисту прав громадян та бізнесу, зокрема:

- встановив обов'язковість нотаріального засвідчення документів для проведення ряду реєстраційних дій
- встановлено, що реєстраційні дії відтепер мають вчинятися у межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць

Одним з пріоритетів Мін'юсту є запровадження електронної системи нотаріату. Перехід до електронної системи нотаріату суттєво оптимізує діяльність нотаріуса, а також сприятиме наданню якісних та швидких нотаріальних послуг.

Метою запровадження електронної системи нотаріату є використання сучасних технологій при вчиненні нотаріальних дій, забезпечення більшої зручності для громадян при користуванні послугами нотаріусів.

Передбачається, що нотаріальні дії вчинятимуться з використанням кваліфікованого підпису чи печатки або інших засобів електронної ідентифікації, передбачається створення інтегрованої системи нотаріату, Єдиного реєстру нотаріальних дій та електронного нотаріального архіву.

ДОСЯГНЕННЯ

- запроваджено систему електронного анонімного тестування для осіб, які мають намір здійснювати нотаріальну діяльність. Анонімне тестування дозволило зробити конкурс на нотаріуса більш об'єктивним
- запроваджено електронний сервіс з державної реєстрації апостилів у Електронному реєстрі апостилів

ПРОБЛЕМИ

- відсутність фінансово обґрунтованого розміру плати за вчинення нотаріальних дій приватними нотаріусами
- нестача нотаріусів у економічно непривабливих регіонах України та надмірна концентрація надання нотаріальних послуг в столиці України – м. Києві та обласних центрах
- перевантаженість нотаріальними справами у паперовому вигляді нотаріальних архівів
- приховування нотаріусами реальних доходів від отримання плати за вчинення нотаріальних дій, недоотримання коштів до державного бюджету від оподаткування нотаріальної діяльності

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

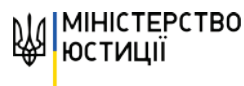
- запровадження електронної системи нотаріату
- розроблення орієнтовної, оптимальної та фінансово обґрунтованої системи ставок оплати нотаріальних дій та послуг

ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

Проект «Підтримка реформ юстиції і правосуддя в Україні (ПРАВО – JUSTICE)»

Одним з наших пріоритетів є створення при Міністерстві юстиції Операційного центру іспитів, який повинен відповідати за випускні іспити за програмами бакалавра та (або) магістра права, кандидатів на посаду нотаріуса, виконавця, адвоката тощо.

Мін'юст підтримує заходи з реформування нотаріату, зокрема щодо проведення неупередженого та незалежного оцінювання рівня знань осіб, які мають намір здійснювати нотаріальну діяльність. В 2014 році Мін'юстом з метою усунення корупційних чинників та людського фактору під час прийняття Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату рішення про допуск/не допуск осіб до професії нотаріуса було запроваджено систему електронного анонімного тестування.

Запровадження електронної системи нотаріату – одне з наших пріоритетних завдань. Зокрема, створення єдиного реєстру нотаріальних дій, що є складовою електронного нотаріату передбачено Указом Президента «Про заходи протидії рейдерству» № 542/2019 від 22 липня 2019 року.

СУДОЧИНСТВО ТА СУДОУСТРІЙ. ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ

- *Директорат правової політики у сфері судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів*
- *Департамент з питань правосуддя та національної безпеки*
- *Департамент з питань судової роботи та банкрутства*

2014

Створено Раду з питань судової реформи. Від Мін'юсту увійшли Міністр та заступник Міністра з питань виконавчої служби

2015

Затверджено Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 рр

2019

Утворено Комісію з питань правової реформи. Від Мін'юсту увійшов заступник Міністра – Уповноважений у справах ЄСПЛ

Мін'юст є відповідальним виконавцем Стратегії за напрямками: безоплатна правова допомога; виконання судових рішень; реформування пенітенціарної системи та пробації.

ОСНОВНІ СКЛАДНИКИ СУДОВОЇ РЕФОРМИ

1 Оновлення нормативно-правової бази:

- прийнято закони України «Про забезпечення права на справедливий суд» та «Про судоустрій та статус суддів», якими посилено гарантії незалежності суддів, їхні права та обов'язки та усунуто політичний вплив на призначення суддів
- внесено зміни до Конституції України в частині правосуддя, яким підвищено вимоги та професійні стандарти для суддів

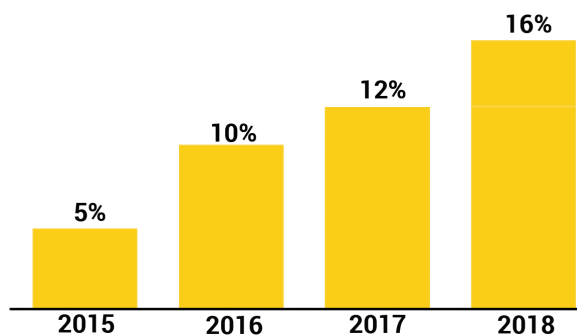
2 Інституційні перетворення:

- розпочав роботу новий Верховний Суд
- утворено Вищий антикорупційний суд
- утворено Вищий суд з питань інтелектуальної власності
- утворено Вищу раду правосуддя
- оптимізовано повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

3 Зміни у кадровій політиці:

- проведено конкурси на посади суддів Верховного Суду, Вищого антикорупційного суду, Вищого суду з питань інтелектуальної власності
- проведено кваліфікаційне оцінювання суддів окружних та апеляційних судів

Результати національних опитувань населення України та правників, які є учасниками судових проваджень, але не працюють в судовій системі, проведених програмою USAID «Нове правосуддя» показують, що рівень довіри суспільства до судової влади демонструє помітне зростання в останні роки.

МЕДІАЦІЯ

Разом з тим створення ефективної системи альтернативних способів вирішення спорів є важливим напрямком удосконалення правосуддя в Україні.

Міністром юстиції підписано **Конвенцію ООН про Міжнародні угоди про врегулювання спорів за результатами медіації**. Наказом Мін'юсту утворено робочу групу з підготовки пропозицій про ратифікацію вказаної Конвенції, а також щодо підготовки проекту Закону «Про медіацію».

Прийняття закону про медіацію стане підтвердженням Європейських прагнень України та вказуватиме на визнання Директиви 2008/52/ЄС від 21 травня 2008 року.

СУДОЧИНСТВО ТА СУДОУСТРІЙ. ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ

ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ

До сфери управління Мініюсту належать 7 науково-дослідних установ судових експертиз (НДУСЕ), які щороку проводять понад **100 тис. експертиз**, з них близько **83 тис.** – у кримінальних провадженнях.

Одним із основних завдань держави в галузі експертного забезпечення правосуддя є зменшення рівня корупційних ризиків шляхом створення необхідних умов для діяльності судового експерта, його матеріального і соціального забезпечення.

ДОСЯГНЕННЯ

- закріплено нові види судових експертиз, чим забезпечується відповідність судово-експертної діяльності сучасним викликам
- удосконалено процедуру допуску до професії судового експерта у частині підготовки (стажування) експертів та проходження ними атестації
- підвищено гарантії незалежності судового експерта, а саме закріплено, що експерти не можуть бути допитані як свідки щодо роз'яснення наданих ними висновків та передбачено кримінальну відповідальність за втручання в діяльність судового експерта

ПРОБЛЕМИ

- постійна плінність кадрів у професії, спричинена низьким рівнем заробітної плати судових експертів НДУСЕ та надмірним податковим навантаженням на судових експертів, які не є працівниками державних спеціалізованих установ
- відсутність системи самоврядування експертів, що призводить до меншої спроможності захисту судовими експертами своїх професійних прав
- затягування судового провадження через невизначеність граничних строків проведення експертизи
- відсутність дієвої системи альтернативних засобів вирішення спорів
- низький рівень довіри населення до судової влади

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- збільшення фінансування потреб судово-експертної діяльності, а саме підвищення рівня заробітних плат та придбання сучасного криміналістичного обладнання для НДУСЕ
- створення системи самоврядування судових експертів
- визначення граничних строків проведення судових експертиз та запровадження рецензування висновку експерта
- запровадження інституту медіації під час судового розгляду в Україні
- вдосконалення нормативно-правової бази для підвищення довіри до судової системи

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ

- Директорат правової політики у сфері судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів
- Департамент з питань правосуддя та національної безпеки
- Департамент державної виконавчої служби

Реформа системи виконання судових рішень і рішень інших органів покликана вирішити проблеми у сфері правосуддя, які стосуються низького рівня виконання рішень.

6% судових рішень виконували до старту реформи

~400 млрд грн неповернених боргів щорічно (для порівняння це 40% доходів Держбюджету України на 2018 рік)

Реалізація реформи розпочалася з прийняттям у 2016 році Закону України «Про виконавче провадження» та Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».

Ключовим досягненням реформи є створення незалежної професії приватних виконавців, які на засадах вільної конкуренції та відсутності адміністративного впливу можуть ефективно виконувати судові рішення.

Більше ніж **180** діючих приватних виконавців.

Створено автоматизовану систему виконавчого провадження – комп'ютерна програма, що забезпечує збирання, зберігання, облік, пошук, узагальнення, надання відомостей про виконавче провадження, формування Єдиного реєстру боржників тощо. Для ефективної роботи державних та приватних виконавців оптимізовано функціонал програмного забезпечення АСВП, зокрема в частині вдосконалення електронного інформаційного обміну з Міністерством внутрішніх справ України, Національною поліцією України, Державною фіскальною службою та Державною прикордонною службою України.

ДОСЯГНЕННЯ

- забезпечено доступ до професії приватного виконавця та створено систему моніторингу та контролю за діяльністю приватних виконавців
- створено професійну організацію «Асоціація приватних виконавців України»
- забезпечено підвищення кваліфікації та показників ефективності роботи державних виконавців
- створено інтегровану інформаційну систему у виконавчому процесі (АСВП)
- запроваджено Єдиний реєстр боржників
- удосконалено порядок і строки проведення окремих виконавчих дій
- підвищено показники фактично виконаних рішень, в тому числі про стягнення аліментів та заробітної плати
- забезпечено надання громадянам онлайн-сервісів (платіжні термінали для зарахування коштів на рахунки органів ДВС, оплата боргів в онлайн-режимі за допомогою QR-code)
- забезпечено доступ сторін виконавчого провадження до інформації АСВП через інструменти електронної ідентифікації та удосконалено електронний обмін інформацією про боржника та його майно між виконавцями та державними органами
- запроваджено новий механізм мотивації державних виконавців – виконавець отримує винагороду у вигляді відсотку від стягнутої суми

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ

У вересні 2018 року розпочато **експериментальний проєкт зі створення офісів «Центр виконання рішень»**. У таких офісах створено комфортні умови для прийому громадян та забезпечено прийом документів за принципом «екстериторіальності», ознайомлення сторін з матеріалами виконавчого провадження в межах усєї території України, надання консультацій та допомоги в оформленні документів, можливість оплатити заборгованість чи авансовий внесок через термінал тощо. За результатами реалізації експериментального проєкту, у разі його успішності за відповідними критеріями, **планується утворення таких центрів** на території усєї України.

ПОКАЗНИКИ:

За I півріччя 2019 року органами державної виконавчої служби **фактично виконано 544 тис.** виконавчих документів, що становить 47,9% від кількості завершених виконавчих проваджень, та **стягнуто 10,9 млрд грн**. У порівнянні з аналогічним періодом 2018 року (I півріччя 2018 року) кількість фактично виконаних документів **збільшилася на 102,9 тис.** або 23,3%, а сума стягнутих коштів – **на 4,5 млрд грн** або 68,8%.

ПРОБЛЕМИ

- тривале виконання судових рішень з питань пенсійних та соціальних виплат
- проблема погашення заборгованості за рішеннями суду, виконання яких гарантується державою поза межами виконавчого провадження (за рішеннями, що видані або ухвалені до 1 січня 2013 року)
- наявність мораторіїв, що установлені законодавчими актами, які забороняють звертати стягнення на майно та кошти боржника
- виконавець не отримує вчасно повну та актуальну інформацію про фізичних та юридичних осіб (їх майновий стан)
- несвоєчасна виплата винагороди та великі витрати часу і матеріалів для оформлення усїх необхідних документів державними виконавцями через відсутність механізму автоматизованого нарахування та виплати

- складна та тривала процедура виконавчого провадження через відсутність комплексного нормативно-правового регулювання сфери примусового виконання рішень
- низька кількість осіб, які бажають стати приватними виконавцями

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- розвиток інституту приватних виконавців, вдосконалення умов доступу до професії, що сприяють збільшенню їх кількості, навчання та підвищення кваліфікації приватними виконавцями, забезпечення участі приватних виконавців у процесі прийняття рішень, що стосуються прав, інтересів та обов'язків приватних виконавців
- вдосконалення моделі функціонування державної виконавчої служби, що ґрунтується на принципах прозорості та відкритості, впровадження комунікаційної політики, що сприяє суспільній орієнтованості процесу виконання рішень; ефективна система мотивації, в тому числі соціальної захищеності та професійного розвитку працівників органів державної виконавчої служби, впровадження стандартів якості та моніторингу ефективності їх роботи
- подальша автоматизація виконавчого процесу, оновлення програмного забезпечення Автоматизованої системи виконавчого провадження та розширення електронного інформаційного обміну з базами даних, реєстрами інших органів з метою надання можливості повноцінного доступу виконавцям до інформації про боржника, а також оптимізації процесу та скорочення строків виконавчого провадження

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ

ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

Проект «Програма реформування сектору юстиції «Нове правосуддя»

Пріоритетними напрямками у даній сфері ми вважаємо:

- покращення процедури допуску до професії приватного виконавця;
- вдосконалення дисциплінарної практики щодо приватних виконавців;
- зменшення рівня втручання державних органів у діяльність приватних виконавців.

Координатор проєктів ОБСЄ в Україні

Реформування системи виконання судових рішень – посилення спроможності Міністерства юстиції України в розробці регуляторної, методологічної, тренінгової бази для забезпечення ефективного виконання судових рішень.

У квітні 2019 року затверджено наказ МЮ, що удосконалює порядок допуску до професії приватного виконавця, впроваджує можливість проходження стажування приватними виконавцями не лише в органах ДВС, але і в офісах приватних виконавців та передбачає автоматизацію третього етапу кваліфікаційного іспиту для осіб, які виявили намір здійснювати діяльність приватного виконавця. Міністерство далі продовжує працювати для розвитку змішаної системи виконання судових рішень та рішень інших органів.

Міністерство юстиції планує подальший розвиток нормативно-правового регулювання в частині запровадження онлайн-навчання осіб, які мають намір здійснювати діяльність приватного виконавця, а також створення можливості для постійного підвищення кваліфікації за допомогою онлайн-інструментів.

Пріоритетними напрямками для продовження реформи системи виконання судових рішень є приватизація системи виконання, стандартизація та автоматизація виконавчого провадження.

Розвиток інституту приватних виконавців залишається пріоритетним для Міністерства юстиції. Підвищення кількості приватних виконавців та інституційний розвиток АПВУ необхідні для подальшої повноцінної роботи змішаної системи виконання судових рішень та рішень інших органів.

Проект «Розвиток потенціалу виконавчої служби – посилення виконання судових рішень (ЕТАП II)»

Створити ЦВР – це створити зручні умови для користування послугами ДВС, скоротити операційні витрати і зменшити корупційні ризики на місцях, пов'язані із контактами з посадовими особами ДВС. Перехід на електронні послуги (створення Єдиного порталу виконання судових рішень) – розвиток і вдосконалення інструментів електронної взаємодії між усіма учасниками виконавчого провадження.

У червні 2019 року Урядом підтримана ініціатива Міністерства та прийнята постанова, відповідно до якої ЦВР будуть відкриті ще в 10 регіонах. У разі успішності реалізації експериментального проекту планується утворення таких центрів на території всієї України.

ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА

- *Директорат правової політики у сфері судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів*
- *Департамент з питань правосуддя та національної безпеки*
- *Департамент з питань судової роботи та банкрутства*

З прийняттям Верховною Радою України в жовтні 2018 року Кодексу України з процедур банкрутства розпочато реформування сфери банкрутства.

Кодекс має покращити позиції України в рейтингу **Doing Business** за індикатором «Врегулювання неплатоспроможності». Як наслідок, очікується покращення бізнес-клімату в Україні, залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в економіку країни.

Позиції України за даними доповіді Групи Світового Банку «Ведення бізнесу» (Doing Business) за 2019 рік:

71 у загальному рейтингу країн

145 за індикатором «Врегулювання неплатоспроможності»

Мін'юстом сформовано план дій щодо належної реалізації кодексу, яким визначено перелік заходів з розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, строки їх виконання та відповідальних. Планом враховано позиції і вплив заінтересованих сторін.

План передбачає розроблення Мін'юстом більше тридцяти проєктів актів, роботу над чим вже розпочато. Крім того, проводиться системний збір, обробка, узагальнення, аналіз та оцінка інформації щодо практичного застосування кодексу.

Реалізація державної політики у сфері банкрутства забезпечується Мін'юстом, зокрема, шляхом:

- видачі та анулювання свідоцтв про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)
- ведення Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України

Реєстр містить інформацію щодо **1914** осіб

- здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), а також забезпечення роботи Дисциплінарної комісії арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів)
- супроводу справ про банкрутство державних підприємств і підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків
- представництва інтересів державного органу з питань банкрутства як учасника у справах про банкрутство.

Мін'юст забезпечує ведення Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство. Запроваджено безкоштовну онлайн послугу з отримання інформації з реєстру.

412 тисяч осіб скористались послугою

ДОСЯГНЕННЯ

- оновлено систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) у зв'язку з наданням
- їм статусу суб'єктів незалежної професійної діяльності, а також з урахуванням вимог до ведення справ про банкрутство страхових організацій
- надано можливість автоматизованого складання кваліфікаційного іспиту шляхом анонімного тестування
- запроваджено систему онлайн звітності арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів)
- автоматизовано оприлюднення на офіційному вебсайті Мін'юсту відомостей відповідно до ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

ПРОБЛЕМИ

- значна тривалість процедур банкрутства, одним з чинників
- чого є вкрай низький рівень автоматизації діяльності арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) та інформаційного забезпечення учасників у справах про банкрутство
- висока вартість процедур банкрутства, зокрема, через оподаткування операцій, які здійснюються в межах справи про банкрутство
- низька якість здійснення арбітражними керуючими (розпорядниками майна, керуючими санацією, ліквідаторами) своїх повноважень на всіх стадіях провадження у справі про банкрутство
- відсутність дієвого інституту страхування професійної відповідальності арбітражних керуючих.

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- створення електронного кабінету арбітражного керуючого (інтегрована інформаційна система) з метою автоматизації процесів у процедурах банкрутства
- розроблення нормативно-правових актів з метою реалізації Кодексу України з процедур банкрутства
- впровадження обов'язкового страхування професійної відповідальності арбітражного керуючого.

ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

Проект «Підтримка реформ юстиції і правосуддя в Україні (ПРАВО – JUSTICE)»

Ефективне впровадження нового Кодексу України з процедур банкрутства, розвиток самоврядування арбітражних керуючих, розробка та впровадження прозорої електронної торгової системи.

Проводиться робота з формування та реалізації державної політики з питань банкрутства з метою зменшення обмежень для доступу до процедур банкрутств, строків провадження та фінансових витрат у справах про банкрутство, виключення можливостей для зловживань у процедурах банкрутства та підвищення коефіцієнту задоволення вимог кредиторів.

ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ ТА ПРОБАЦІЯ

- Департамент взаємодії з органами державної влади
- Департамент публічного права
- Адміністрація ДКВС України
- ДУ «Центр пробації»
- ДУ «ЦОЗ ДКВС України»
- ДУ «Генеральна дирекція ДКВС України»

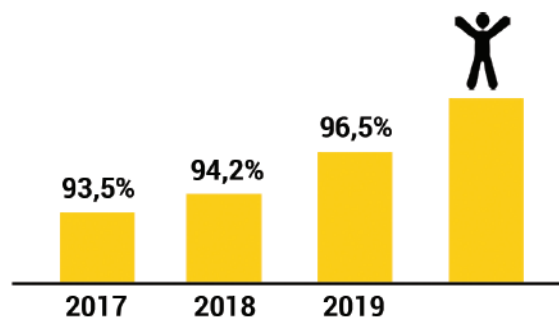
Реформа пенітенціарної системи та пробації спрямована на беззаперечне дотримання прав людини та громадянина і гуманізації кримінально-виконавчого механізму, створення системи реінтеграції та ресоціалізації, що забезпечить зміну прокримінального мислення та повернення засуджених до життя в суспільстві.

Реформа складається із трьох компонентів:

- 1 Реформи медичної служби:** створення незалежної медичної вертикалі, виведення із адміністративної системи ДКВС
- 2 Створення системи пробації:** перевиховання правопорушників, без ізоляції від суспільства і поміщення у тюремне середовище
- 3 Перебудова пенітенціарної системи:** зміна каральної функції на систему, яка перевиховує та ресоціалізує засуджених

ДОСЯГНЕННЯ

- запроваджено проєвропейську модель наглядової пробації – поєднання контролю за виконанням порушниками обов'язків вироку суду з підтримкою та консультуванням суб'єктів пробації
- розроблено інструмент оцінки ризиків і потреб правопорушника, що дозволяє індивідуально планувати роботу із суб'єктами пробації відповідно до їх криміногенних потреб та впливати на зменшення ризику повторних злочинів. Кількість засуджених, які успішно пройшли реабілітацію під час пробації без ізоляції від суспільства:

- розроблено та введено у дію пробаційні програми
- запроваджено новий механізм - надання підтримки та допомоги у вирішенні соціально - побутових питань засуджених, які готуються до звільнення
- створено систему ювенальної пробації, яка забезпечує інтереси дитини, що перебуває у конфлікті із законом
- розроблено програмне забезпечення та прийнято нормативно-правові акти для функціонування Єдиного реєстру засуджених та осіб, узятих під варту
- оптимізовано 22 УВП, що дозволило заощадити 260 млн. грн бюджетних коштів
- впроваджується система ефективного відеомоніторингу (центри відеомоніторингу, GPS-трекери, портативні відеореєстратори)

ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ ТА ПРОБАЦІЯ

- запроваджено новацію кримінального процесу складання та подання персоналом пробації **досудової доповіді** щодо обвинуваченого, яка сприятиме обранню судом кримінального покарання, необхідного і достатнього для виправлення правопорушника, розширенню практики застосування покарань, альтернативних позбавленню волі
- Складено досудових доповідей:

2017 року – **20,4 тис. (92%)**

2018 року – **33,2 тис. (93%)**

2019 року – **17 тис. (89%)**

ПРОБЛЕМИ

- **умови тримання** засуджених та ув'язнених, умови несення служби персоналом, не відповідають законодавству та європейським нормам і стандартам
- незадовільне **матеріально-технічне** забезпечення та застаріла матеріальна база
- суттєве **недоукомплектування персоналу**, низький рівень **професійної підготовки**, плінність кадрів, пов'язані з низькою **заробітною платою** та низьким рівнем **соціального захисту** персоналу органів і установ виконання покарань
- наявна система **кримінальної юстиції щодо дітей** не відповідає потребам соціальної адаптації та реабілітації неповнолітніх
- надмірне податкове навантаження на фонд оплати праці засуджених ДП ДКВС

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- передбачити **фінансування** видатків з державного бюджету у 2020-2022 роках на покращення матеріально-технічного забезпечення установ виконання покарань та слідчих ізоляторів
- запровадити цілісну систему **заходів для неповнолітніх**, які перебувають у конфлікті із законом, а саме соціально-виховні та реабілітаційні програми, профілактичні та освітні програми, адресні соціальні послуги, що можуть допомогти дитині набути навичок з розв'язання соціальних, побутових проблем, створення можливостей для навчання керувати власною поведінкою та виваженого ставлення до своїх вчинків, професійного розвитку та налагодження стосунків у сім'ї та громаді
- покращення правового регулювання в сфері виконання кримінальних покарань та пробації, подолання законодавчих прогалин та усунення колізій
- підвищення престижності служби в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби
- навчання та покращення професійної підготовки персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України
- перегляд підходів до оподаткування ДП ДКВС, що використовують працю засуджених

ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ ТА ПРОБАЦІЯ

ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

Проект «ДІЯ-ЄС»

Подальшим пріоритетом розвитку пенітенціарної системи є реалізація реабілітаційної програми у пенітенціарних установах відповідно до виданого посібника «Програма реабілітації для засуджених та осіб, взятих під варту, з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання психоактивних речовин» з подальшою оцінкою такої програми.

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ

Завдяки співпраці та обміну досвідом з міжнародними організаціями планується апробація реабілітаційної програми для засуджених, використовуючи методики, наведені у посібнику. За результатами реалізації даної ініціативи буде проведено відповідну оцінку ефективності та обговорення питання щодо поширення такого досвіду на всі пенітенціарні установи.

Консультативна місія Європейського Союзу (КМЄС)

Пріоритетом розвитку пенітенціарної системи та пробації є розробка проектів нормативних актів у сфері пенітенціарної реформи, свободи слова, захисту прав потерпілих, зокрема початок розробки нової редакції Кримінального кодексу України.

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ

Міністерством юстиції спільно з КМЄС розроблено ряд нормативних актів, зокрема щодо відшкодування шкоди жертвам насильницьких злочинів, імплементації Римського Статуту, тощо. В подальшому планується продовження активної роботи з формування політики в сфері кримінальної юстиції.

Проект «Заради життя»

Загальною метою проекту є зменшення розповсюдження ВІЛ, туберкульозу та гепатиту С (HCV) шляхом виявлення, догляду та лікування людей, які мають дані захворювання, у слідчих ізоляторах, в'язницях в Україні.

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ

У 12 органах пробації у різних містах із третього кварталу 2018 року функціонують консультативні кабінети для надання якісних інтегрованих послуг щодо ВІЛ, туберкульозу та вірусного гепатиту С для людей у конфлікті із законом. Крім того, до кінця 2019 року заплановано відкриття 20 кабінетів моніторингу та оцінки (медичної статистики) в відокремлених структурних підрозділах (медичних частинах лікарень) ДУ «ЦОЗ ДКВС України»

Проект «Підтримка реформ юстиції і правосуддя в Україні (ПРАВО – JUSTICE)»

Основним напрямом реформування є створення повністю функціонуючої системи пробації, яка працює на основі сучасних інструментів та методів роботи.

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ

Одними з ключових напрямків реформування системи пробації є створення Єдиного реєстру засуджених та осіб, узятих під варту. Створення реєстру дозволить впровадити сучасні інформаційні технології та забезпечити повноцінний контроль за діяльністю пенітенціарної системи та системи пробації.

Проект «Підтримка судової реформи в Україні через повномасштабне впровадження пробації в Україні»

Пріоритетами розвитку пенітенціарної системи та пробації є:

- подальший розвиток моделі сучасного Офісу пробації та постійна підтримка професійного навчання персоналу
- удосконалення взаємодії між установами виконання покарань та уповноваженими органами з питань пробації для покращення інституційного потенціалу системи кримінальної юстиції на основі реабілітаційного підходу

Проект «Експертна підтримка врядування та економічного розвитку (EDGE)»

Пріоритетами розвитку пенітенціарної системи та пробації є:

- сприяння розширенню практики застосування покарань та заходів, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства
- підвищення рівня залучення державних інституцій, об'єднаних територіальних громад та неурядових організацій до ресоціалізації та надання підтримки особам, що вчинили злочин, з метою недопущення вчинення ними нових правопорушень

Відповідно до міжнародної практики розроблено та впроваджується система навчання персоналу пробації. У **Центрах підвищення кваліфікації** Мін'юсту працівники пробації проходять навчання за новими методиками та інструментами пробації:

- 2017 року навчено – **1066** працівників;
- 2018 року навчено – **957**;
- за 7 місяців 2019 року – **389**;
- 2019 року **запроваджено онлайн-навчання**, що вже успішно закінчило **149** осіб, ще **58** його продовжують.

Створено систему взаємодії з державними органами та організаціями недержавного сектору для надання послуг суб'єктам пробації, необхідних для мінімізації ризиків повторних злочинів та забезпечення безпеки громади.

Протягом 2018 та 2019 року **332** підрозділи пробації (**58%**) на 100% сформували банк ресурсів державних органів та громадських організацій для вирішення потреб суб'єктів пробації у різних сферах життя. Продовжується робота щодо наповнення банку ресурсів.

Забезпечено розвиток волонтерства у пробації. 2018 року 265 волонтерів залучено до діяльності органів пробації. 2019 року – 434 волонтери. Напрямом подальшого розвитку є налагодження взаємодії з судами та прокуратурою.

АРХІВНА СПРАВА, ДІЛОВОДСТВО

- Департамент взаємодії з органами державної влади
- Державна архівна служба України (Укрдержархів)

Національний архівний фонд наразі нараховує понад 80 млн одиниць документів.

Щорічно понад 400 тис. документів Національного архівного фонду приймаються на зберігання.

Здійснюється оцифрування документів Національного архівного фонду з використанням спеціального обладнання, кількість якого відповідно впливає на темпи оцифрування. Наразі оцифровано 1,6 % документів (230 221 справ та 61 602 описів справ, що зберігаються в центральних державних архівах України та державних архівах областей і м. Києва).

Постійно зростає кількість користувачів. Щороку архівні установи виконують понад 375 тис. запитів фізичних та юридичних осіб. Кількість запитів, що надходять на адресу архівних установ, щорічно зростає в середньому на 5%.

У 2014–2018 роках понад 26 тис. користувачів щорічно отримували доступ до архівних документів (з них близько 4% іноземців).

Найбільш запитуваною тематикою є питання соціально-правового характеру, у тому числі пенсійне забезпечення та отримання пільг і компенсацій.

ЩОРОКУ більше **26 000** користувачів

ЩОРОКУ більше **375 000** запитів

ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ СТРАХОВОГО ФОНДУ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Суб'єкти державної системи страхового фонду документації, що належать до сфери управління Укрдержархіву:

- бюджетна установа «ФОНД»;
- 7 регіональних центрів страхового фонду документації;
- Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії.

Страховий фонд документації України — банк документів, зафіксованих на компактних носіях інформації, які прийняті на державний облік і довгострокове зберігання оборонного, мобілізаційного і господарського призначення.

Наразі налічує **39 633** вироби та об'єкти, зокрема:

- 4 990 виробів;
- 3 874 об'єкти промисловості;
- 16 495 об'єктів будівництва;
- 10 939 об'єктів систем життєзабезпечення;
- 2 008 об'єктів систем транспортних зв'язків;
- 217 пам'яток історії та культури;
- 428 пам'яток містобудування та архітектури;
- 152 інші об'єкти;
- 530 комплектів документації із землеустрою.

Основні користувачі системи страхового фонду документації:

- **Міністерство культури України:** отримання інформації про музейні предмети, які знаходяться на тимчасово окупованій території
- **Укроборонпром:** проектування нових зразків військової техніки та озброєння і відновлення роботи з їх ремонту
- **Забудовники та експлуатуючі організації:** відновлення втраченої документації для подальшої експлуатації та ремонту об'єктів будівництва

ДОСЯГНЕННЯ

- Впровадження нових послуг для користувачів за електронними замовленнями:
  - видавання справ до читального залу (до 7,5% від загальної кількості)
  - надання цифрових копій засобами електронного зв'язку (до 20% від загальної кількості)
- Відтворення документації ДП «Луганський авіаційний ремонтний завод», документацію по виробках ДП «Топаз» (виріб «Кольчуга»), ДП ВО «Луганський верстатобудівний завод» та інших, втраченої внаслідок тимчасової окупації м. Луганська

ПРОБЛЕМИ

- Нестача вільних площ у державних архівних установах
- Недостатня динаміка оцифрування документів Національного архівного фонду

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- Створення умов для користування архівними послугами дистанційно
- Створення інформаційно-телекомунікаційної системи для організації роботи централізованого електронного фонду користування документами Національного архівного фонду
- Забезпечення архівних підрозділів ЦОБВ спеціалізованим програмним забезпеченням для роботи з електронними документами

- Політичне керівництво Міністерства
- Державний секретар Міністерства

Реформа структури Міністерства

В межах реформи державного управління було визначено **10 пілотних Міністерств**, в структурі яких було утворено нові структурні підрозділи — директорати з формування політики та директорат стратегічного планування та європейської інтеграції.

На VIII засіданні Координаційної ради з питань реформування державного управління 23 квітня 2018 року **було схвалено цільову структуру апарату Міністерства юстиції України**.

Цільова модель передбачає функціонування в структурі Міністерства: Директорату стратегічного планування та європейської інтеграції, Директорату з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності, Директорату правової політики у сфері судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів, Директорату з питань адміністративної політики.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 року № 946 «Про завершення реформування структури апарату деяких міністерств» Міністерство юстиції та Міністерство фінансів було виключено з пілоту.

На сьогодні за підтримки проекту ЄС «Право-Justice» проходить функціональне обстеження з метою визначення невластивих функцій.

4 директорати

70 фахівців з питань реформ

Сфери державної політики, за які відповідає Міністерство юстиції України

Сфери політики, які перебувають у віданні Мін'юсту, закріплені у пункті 1 **Положення про Міністерство юстиції України**. Разом з тим, цей перелік не включає деякі напрямки роботи, якими традиційно займається Мін'юст.

Також Мін'юст наділений широкими повноваженнями з координації **дотримання прав людини** державними органами: здійснення захисту інтересів України у Європейському суді з прав людини, забезпечує координацію виконання рішень, проводить правову експертизу проектів актів у тому числі на предмет дотримання Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. З прийняттям плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини Мін'юст визначено відповідальним за підготовку звітів про виконання цього плану. У 2017 році у Міністерстві юстиції створено Директорат з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності. Однак **відповідна сфера державної політики так і не була закріплена у Положенні**.

Аналогічні застереження стосуються і **сфери судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів**. Мін'юст готує звіти про виконання Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015—2020 роки, очолює зі сторони України Підкомітет «Юстиція, свобода та безпека» Комітету асоціації між Україною та ЄС, на якому у тому числі звітує про судову реформу. У 2018 році у структурі Міністерства створено Директорат правової політики у сфері судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів.

Окремі напрями сфери судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів вже закріплені у Положенні Мін'юсту, наприклад експертне забезпечення правосуддя, виконання судових рішень тощо. **Однак у пункті 1 вище вказана сфера не визначена за Мін'юстом**.

Онлайн-платформа координації донорської допомоги у секторі юстиції

Міністерством юстиції України здійснюється реалізація 20 проєктів міжнародної технічної допомоги.

Координація проєктів міжнародної технічної допомоги здійснюється за допомогою впровадження нового методу – онлайн-платформа координації донорської допомоги у секторі юстиції.

Зазначена платформа дозволяє в онлайн режимі координувати міжнародну технічну допомогу, зокрема відповідно до Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки (далі - Стратегія). На цей час, функціонує як бета-версія. Передбачається її запуск у повноцінному режимі, а саме після оновлення Стратегії.

Онлайн-платформа містить технічну можливість включення інших стратегічних документів, що дозволить ефективно координувати міжнародну технічну допомогу у всіх сферах відповідальності Мін'юсту.

ІНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА МІН'ЮСТУ

ДОСЯГНЕННЯ

- в структурі Міністерства утворено чотири Директорати та запроваджено посаду Державного секретаря
- запровадження показників ефективності (KPI)
- налагоджено активну комунікацію директоратів із зацікавленими сторонами і громадськістю, завдяки чому діяльність міністерств стала прозорішою

ПРОБЛЕМИ

- незавершеність реформування апарату міністерства з огляду на реформу державного управління, створення директоратів, вихід із переліку пілотних міністерств, в яких здійснюється перебудова центрального апарату
- неузгодженість сфер державної політики, за які відповідає Мін'юст, на практиці та згідно з положенням
- відсутність узгодженої позиції щодо перегляду невластивих функцій

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- завершення функціонального обстеження з метою виділення невластивих функцій
- продовження реформи державного управління через повернення до переліку пілотних міністерств
- перегляд Положення про Міністерство юстиції у частині деталізації сфер політики
- підвищення кваліфікації працівників Мін'юсту з питань формування політики
- поширення онлайн-платформи координації донорської допомоги на інші стратегічні документи, за які відповідає Мін'юст

ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

PRAVO-JUSTICE

Проект «Підтримка реформ юстиції і правосуддя в Україні (ПРАВО – JUSTICE)»

Напрямами розвитку у цій сфері мають бути: секторальна політика/стратегічне планування, що забезпечить підвищення ролі Міністерства юстиції в координації підготовки та впровадження політики у сфері юстиції; вдосконалення механізмів стратегічного планування між міністерствами та механізмів програмно-цільового бюджетування.

PRAVO-JUSTICE

Проект «Підтримка реформ юстиції і правосуддя в Україні (ПРАВО – JUSTICE)»

У напрямку підвищення ефективності роботи Міністерства юстиції вважаємо за доцільне забезпечити розвиток цифрової компетенції центрального апарату та регіональних управлінь Міністерства юстиції.

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ

На виконання внесених змін до Бюджетного кодексу щодо запровадження середньострокового бюджетного планування, підготовлено проект плану діяльності Мін'юсту на середньостроковий період, який гармонізує стратегічне та бюджетне планування та покликаний забезпечити узгодження стратегічних пріоритетів Мін'юсту з можливостями бюджету у середньостроковій перспективі.

Також, за експертної підтримки Проекту МТД проведено бюджетування пріоритету «Запровадження електронної системи нотаріату», тобто визначено необхідні процеси та підпроцеси для запровадження цієї системи, визначено вартість кожного підпроцесу.

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ

Розвиток цифровізації та підвищення цифрової компетенції є пріоритетним напрямком для Міністерства юстиції. Його втілення дозволить зекономити бюджетні ресурси, зменшить кількість адміністративних процедур, що призведе до збільшення швидкості прийняття управлінських рішень, зменшити ризики корупційних правопорушень.

Так, Мін'юстом визначено головні територіальні управління юстиції у Рівненській, Чернівецькій і Одеській областях у якості «пілотних управлінь» для запровадження автоматизованої системи діловодства.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО. СПІВПРАЦЯ З ЄС

- Директорат стратегічного планування та європейської інтеграції
- Директорат з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності
- Департамент міжнародного права

На 21-ому саміті Україна – ЄС за участю Президента України Володимира Зеленського, Президента Європейської Ради та Президента Європейської Комісії Сторона ЄС домовились посилити економічну інтеграцію та зблизитись у сферах цифрової економіки, сприяння торгівлі, митного співробітництва та юстиції і внутрішніх справ.

Міністерство юстиції є координатором виконання розділу III Угоди про асоціацію «Юстиція, свобода та безпека». Крім Мін'юсту відповідальними органами є: МВС, МОЗ, МОН, Мінекономрозвитку, Мінсоцполітики, Мінфін, Мінкультури, Держспецзв'язку, Уповноважений ВРУ з прав людини та інші.

78% ступінь виконання Угоди про асоціацію у сфері юстиції, свободи та безпеки за даними урядової системи моніторингу «Пульс Угоди»

Формат співробітництва з ЄС: підкомітет «Юстиція, свобода та безпека» і Діалог з прав людини між Україною та ЄС і Комітет Асоціації (проводяться раз на рік на рівні заступників Міністра з євроінтеграції), Рада Асоціації (раз на рік на рівні Міністра), саміт Україна-ЄС (раз на рік на рівні Президента), ініціатива «Східне партнерство» (СхП).

Ініціатива «Східне партнерство» (СхП) започаткована у 2009 році в рамках Європейської політики сусідства. СхП охоплює **6 країн** – Азербайджан, Білорусь, Вірменію, Грузію, Молдову та Україну.

У рамках СхП прийнято «**Eastern Partnership – 20 Deliverables for 2020. Focusing on key priorities and tangible results**». Документ формулює 20 цілей, яких необхідно досягти до 2020 року.

З метою зближення у сфері юстиції і внутрішніх справ розроблено **проект Нового порядку денного у сфері юстиції, свободи та безпеки, що має бути представлений Європейській стороні**. Він має стати інструментом для прискорення реалізації Угоди про асоціацію. Досягнення завдань та пріоритетів, передбачених цим Порядком денним, має суттєво знизити рівень тероризму, організованої злочинності, кіберзлочинів, незаконного обігу зброї тощо як в Україні, так і в країнах-членах ЄС, а також зміцнити безпеку і контроль на кордоні, правове співробітництва та захист персональних даних.

ДОСЯГНЕННЯ

- запроваджено безвізовий режим між Україною та Європейським союзом
- старт судової реформи, напрями якої передбачені у Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки
- початок антикорупційної реформи
- прийняття Виборчого кодексу
- розробка проекту Нового порядку денного у сфері юстиції, свободи та безпеки, що покликаний ще більше розширити співробітництво з ЄС

ПРОБЛЕМИ

- повільні темпи реформ, що підриває довіру партнерів з ЄС, тривале неприйняття законопроектів, на яких наголошує Європейська Комісія
- Проект Нового порядку денного у сфері юстиції, свободи та безпеки, розроблений Міністерством юстиції, залишається не затвердженим на політичному рівні і, відповідно, неузгодженим зі сторони ЄС
- Відсутній внутрішній план дій щодо досягнення цілей Східного партнерства

Очікування ЄС від міністерств, правоохоронних органів та судової вертикалі у сфері юстиції, свободи та безпеки:

- Дотримання критеріїв візової лібералізації
- Законодавче забезпечення роботи Вищого антикорупційного суду та забезпечення належними ресурсами для впровадження реформ та антикорупційних заходів Генеральної прокуратури України. Повний запуск автоматизованої системи перевірки декларацій державних службовців
- Криміналізація незаконного збагачення
- Імплементация Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки
- Закінчення процесу кваліфікаційного оцінювання суддів
- Забезпечення функціонування служби судової охорони
- Забезпечення захисту персональних даних, імплементувати рекомендації проекту Twinning при Секретаріаті Уповноваженого ВРУ з прав людини
- Протидія організованій злочинності, запровадження методології виміру оргзлочинності SOCTA

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

- домогтись ухвалення Верховною Радою законопроектів #ЄвропейськаЮстиція (додаток 1)
- узгодити з ЄС текст Нового порядку денного
- розробити план заходів з виконання Нового порядку денного та офіційно затвердити його після схвалення на рівні ЄС
- Забезпечення виконання у рамках Східного партнерства «Eastern Partnership – 20 Deliverables for 2020. Focusing on key priorities and tangible results».
- Розробка пропозицій до нового формату співпраці в рамках Східного партнерства

ПОЗИЦІЯ ПАРТНЕРА МІН'ЮСТУ

ГО «Європа без бар'єрів»

Новий порядок денний у сфері юстиції, свободи і безпеки відповідає вимогам довготермінової інтеграції з ЄС та Угоди про Асоціацію. Визначені пріоритети продовжують реформи у сфері юстиції та внутрішніх справ. Їх виконання потребує міжвідомчої і горизонтальної співпраці усіх відповідальних органів влади, що взаємодіють та комунікують між собою.

У межах домовленостей, досягнутих під час XXI саміту Україна-ЄС, Міністерством юстиції разом зі всіма заінтесованими органами розроблено Новий порядок денний у сфері юстиції, свободи і безпеки, який містить такі напрямки співробітництва:

- захист персональних даних;
- співробітництво у сфері міграції, притулку та управління кордонами;
- боротьба з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму, боротьба зі злочинністю та корупцією, повернення активів, що мають незаконне походження, співробітництво у боротьбі з тероризмом
- співробітництво у сфері забезпечення кібербезпеки та захисту інформації
- судова реформа та правове співробітництво

СПІВПРАЦЯ З ПРОЄКТАМИ МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Міністерство юстиції в 2019 році здійснює співпрацю з **20 проєктами** міжнародної технічної допомоги (МТД) в сферах:

- система державної реєстрації – 5
- система надання безоплатної правової допомоги – 6
- система виконання судових рішень та рішень інших органів, в т.ч. рішень ЄСПЛ – 3
- пенітенціарна система та пробація – 5
- гендерна рівність – 1

ПІДТРИМКА РЕФОРМ ЮСТИЦІЇ І ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ (ПРАВО-JUSTICE)

Донор: **Європейський Союз**

Кошторисна вартість: **15 290 000 євро**

Терміни реалізації: **17.12.2017 – 06.12.2020**

Проєкт МТД, з яким здійснюється співробітництво в декількох сферах:

- інституційний розвиток Міністерства
- виконання судових рішень та рішень інших органів
- архіви
- банкрутство
- електронні довірчі послуги
- надання безоплатної правової допомоги

ПРОЄКТИ МТД У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

Пріоритети донорської допомоги в сфері державної реєстрації зосереджені на:

- впровадженні електронних послуг
- інтеграції державних реєстрів, держателем яких є Мін'юст, до системи електронної взаємодії (інтероперабельності) державних електронних інформаційних ресурсів (СЕВ ДЕІР/ «ТРЕМБІТА»)
- вдосконаленні законодавчих та політичних норм у відповідності з європейськими стандартами і створення сприятливіших умов для громадянського суспільства

Підтримка електронного урядування для децентралізації в Україні (EGOV4UKRAINE)

Донори: **Уряд Королівства Швеція через Шведське агентство з міжнародного розвитку (SIDA); Уряд Естонії через МЗС Естонії**

Кошторисна вартість: **89 880 254 шведських крон**

Терміни реалізації: **01.11.2016 – 31.10.2020**

Підтримка прозорого управління земельними ресурсами в Україні

Донор: **Європейський Союз**

Кошторисна вартість: **3 000 000 євро**

Терміни реалізації: **01.12.2017 – 01.08.2022**

Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах (TAPAS)

Донор: **Уряд США через Агентство США з міжнародного розвитку**

Кошторисна вартість: **19 460 000 доларів США**

Терміни реалізації: **04.08.2016 – 03.08.2021**

ПРОЄКТИ МТД У СФЕРІ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Пріоритети донорської допомоги в сфері надання безоплатної правової допомоги зосереджені на:

- забезпеченні рівного доступу до правосуддя для населення України та підвищення рівня обізнаності населення щодо прав на отримання безоплатної правової допомоги
- функціонуванні незалежної, підзвітної, прозорої та ефективної системи правосуддя та боротьба з корупцією в Україні

Доступна та якісна правова допомога в Україні

Донор: **Уряд Канади**

Кошторисна вартість: **9 510 351 канадських доларів**

Терміни реалізації: **11.02.2014 - 30.12.2019**

Програма реформування сектору юстиції «Нове правосуддя»

Донор: **Уряд США**

Кошторисна вартість: **21 193 693 доларів США**

Терміни реалізації: **01.10.2016 - 07.02.2021**

Вихід за межі Києва: посилення регіональних суб'єктів змін для сприяння ключовим політичним реформам в Україні

Донор: **Міністерство закордонних справ Німеччини**

Кошторисна вартість: **узгоджується**

Термін реалізації: **до 30.04.2020**

Підтримка прозорого управління земельними ресурсами в Україні

Донор: **Європейський Союз**

Кошторисна вартість: **3 000 000 євро**

Терміни реалізації: **01.12.2017 – 01.08.2022**

ПРОЄКТИ МТД У СФЕРІ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ ТА РІШЕНЬ ІНШИХ ОРГАНІВ, В Т.Ч. РІШЕНЬ ЄСПЛ

Пріоритети донорської допомоги в сфері виконання судових рішень та рішень інших органів, в т.ч. рішень ЄСПЛ зосереджені на:

- розробці нових інструментів для удосконалення роботи виконавців
- розвитку інституту приватного виконання
- удосконаленні національних механізмів виконання рішень ЄСПЛ

Підтримка реформування системи виконання судових рішень

Донор: **Координатор проектів ОБСЄ в Україні**

Кошторисна вартість: **40 000 євро**

Терміни реалізації: **01.01.2019 - 31.12.2019**

Розвиток потенціалу виконавчої служби України – посилення виконання судових рішень (ЕТАП II)

Донор: **Європейський банк реконструкції та розвитку**

Кошторисна вартість: **280 000 євро**

Терміни реалізації: **15.12.2018 - 15.12.2020**

Підтримка виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини

Донор: **Рада Європи**

Кошторисна вартість: **700 000 євро**

Терміни реалізації: **11.07.2018 - 30.09.2019**

СПІВПРАЦЯ З ПРОЄКТАМИ МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ

ПРОЄКТИ МТД У СФЕРІ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ ТА ПРОБАЦІЇ

Пріоритети донорської допомоги в сфері пенітенціарної системи та пробації зосереджені на:

- подальшій розробці методологій і програм, спрямованих на підвищення потенціалу працівників пробації
- розвитку інституціонального потенціалу системи пробації
- популяризації переваг застосування пробації
- розробленні корекційно-реабілітаційних програм із засудженими
- зменшення рівня ВІЛ, туберкульозу та вірусного гепатиту С в умовах слідчих ізоляторів, виправних установах та після звільнення

Експертна підтримка врядування та економічного розвитку (EDGE)

Донор: **Уряд Канади**

Кошторисна вартість: **18 824 758 канадських доларів**

Терміни реалізації: **10.11.2014 – 31.10.2019**

Операційна підтримка в наданні стратегічних консультацій щодо реформування сектору цивільної безпеки України (2018-2019 рр.)

Донор: **Консультативна місія Європейського Союзу в Україні**

Кошторисна вартість: **2 800 000 євро**

Терміни реалізації: **01.06.2018 - 31.08.2019**

Заради життя (Serving Life)

Донор: **Уряд США через Агентство США з міжнародного розвитку**

Кошторисна вартість: **9 992 133 доларів США**

Терміни реалізації: **27.09.2017 – 26.09.2022**

ДІЯ-ЄС: Заходи ЄС з питань протидії наркотикам та організованій злочинності, інтенсивне співробітництво та нарощування потенціалу для боротьби з організованою злочинністю у сфері наркоторгівлі вздовж «героїнового маршруту» (ДІЯ-ЄС)

Донор: **Європейський Союз.**

Організація-замовник: **Європейська Комісія, Директорат з міжнародного співробітництва та розвитку (DEVCO)**

Кошторисна вартість: **1 500 000 євро**

Терміни реалізації: **01.01.2017 – 31.12.2020**

Підтримка судової реформи в Україні через повномасштабне впровадження пробації в Україні

Донор: **Уряд Королівства Норвегія**

Кошторисна вартість: **30 396 000 норвезьких крон**

Терміни реалізації: **01.01.2017 – 31.12.2019**

ПРОЄКТИ МТД У СФЕРІ ҐЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Акцент донорської допомоги в сфері ґендерної рівності спрямований на:

- подолання структурних бар'єрів на шляху до становлення ґендерної рівності та прав жінок
- посилення міжсекторної співпраці і нагляду у сфері ґендерної рівності та прав жінок

Посилення підзвітності щодо ґендерної рівності і розширення можливостей жінок у сфері національних реформ, миру та безпеки

Донор: **Шведське агентство з питань міжнародної співпраці та розвитку**

Кошторисна вартість: **49 000 000 шведських крон**

Терміни реалізації: **01.05.2017– 30.04.2021**

ДОДАТОК 1: ЗАКОНОПРОЄКТИ БЛОКУ #ЄВРОПЕЙСЬКАЮСТИЦІЯ

ДЖЕРЕЛА ПЕРЕЛІКУ ЗАКОНОПРОЄКТІВ:

- План заходів з виконання Угоди про асоціацію, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106
- Домовленості, досягнуті під час роботи двосторонніх органів асоціації

Регламент Верховної Ради України: згідно з частиною першою статті 105 Регламенту Верховної Ради України законопроекти, внесені та не прийняті до закінчення строку повноважень Верховної Ради відповідного скликання у першому читанні, вважаються відкликаними. Відповідно, неприйняті законопроекти у першому читанні, мають бути внесені повторно.

ПРИЙНЯТІ У ПЕРШОМУ ЧИТАННІ (РЕЄСТРАЦІЙНІ НОМЕРИ – ВРУ VIII СКЛИКАННЯ):

- Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права (№ 9438 від 20.12.2018)
- Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гармонізації законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації із правом Європейського Союзу) (№3501 від 20.11.2015)

НЕПРИЙНЯТІ У ПЕРШОМУ ЧИТАННІ ТА АВТОМАТИЧНО ВІДХИЛЕНІ (РЕЄСТРАЦІЙНІ НОМЕРИ – ВРУ VIII СКЛИКАННЯ):

- Проект Закону «Про гарантії свободи мирних зібрань» (№ 3587 від 07.12.2015)
- Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо діяльності Національного антикорупційного бюро України)» (№ 4812 від 14.06.2016)
- Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом» (№7179 від 05.10.2017)
- Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги» (№8462 від 08.06.2018)
- Проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги» (№8372 від 17.05.2018)
- Проект Закону про внесення зміни до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги» (8373 від 17.05.2018)

ПОДАЛЬШІ КРОКИ

Верховна Рада має прийняти в цілому законопроекти, ухвалені попереднім скликанням парламенту у першому читанні

Внести нові проекти з аналогічної тематики замість законопроектів, неприйнятих у першому читанні та прийняти їх в цілому

THIS PROJECT IS FUNDED BY
THE EUROPEAN UNION

ПРАВО-JUSTICE

Цю публікацію зроблено в рамках Проекту ЄС "Право-Justice" та за фінансової підтримки Європейського Союзу. Її зміст є відповідальністю Міністерства юстиції України та не обов'язково відображає офіційну позицію Європейського Союзу

